

Ese de trei ori in seputa: Mercuri-a,
Vineri-a si Domineca, cand o cota intraga,
numai diumetate, adica dupa momentul
impreguiarilor.

Pretul de prenunatune:
pentru Austria:

pe an intreg	8 fl. a. v.
diumentate de an	4 " "
patraru	2 " "
pentru Romania si Strainetea:	
pe an intreg	16 fl. v. a.
diumentate de an	8 " "
patraru	4 " "

Viena 4/16 febr. 1867.

Ministeriul ungurescu e „infiniatu.“ Intru acest'a consuna tota scire, si publicarea va urma curundu. Diariul oficial de astazi publica unu autografu pre naltu catra d. Mailatu cancelariului de curte alu Ungariei. Mai. Sa Imperatulu i primă demissiunea din postulu de cancelariu, lu decoru cu ordulu St. Stefanu pentru servitiele lui, si-lu denuim de judele curiei. Acestia sunt pasi facuti intru desfintarea cancelariei de curte.

Mai la vale luamu cunoscinta de miscamintele constitutiunali ale partitelor. Aceste trebuiau se se intempe acum'a, pentru ca septeman'a venitaria se incepe sessiunea dietelor in tierile germano-slave ale monarchiei si in Bucovina. —

In politic'a esterna, obiectulu diaristicei e cuventulu de tronu alu Imperatulu Napoleone. Se recunosc in unanimitate tonulu paciu, deslucirile complete si bine intermeiate, cu cari potintele suveranu se adresaza natiunei sale, dandu socota de situatiunea Franciei, de institutiunile ei interne, si de relatiunile catra poterile europene in diferitele cestiuni cari astazi pretindu aptivitatea diplomatiei.

In cartea veneta (care contiene actele diplomatiche ale guvernului si se asterne representantilor) dice regimulu Franciei despre imperiul austriacu: Austri'a nu mai are parte in Itali'a si Germania, si-a perduto pusetiunea ce traditiunile istorice i-o faceau stimata. Daca Austri'a a suferit prin nefericirile in batalia, ea va gasi — prin devotiunea si patriotismulu differitelor natiunalitatii ale poporilor ei — va gasi medilice pentru a deslega tota greutatile interne, cari si-avura parte la slabirea ei.

Acesta cuvinte ale Franciei se referesc la venitoriu Austriei. Dar regimulu francu n'are facultatea profetica se scie ce va face Austri'a in venitoriu, de aceea cuvintele lui avemu se le consideram nu de profetia ci de suaturi. Si aste suaturi sunt: ca traditiunile istorice, desf stimate, numai de sine n'ajungu a sustine cutare influentia; — si: ca pentru a fi Austri'a tare in venitoriu, are se apeze la diferitele natiunalitatii.

Marturisim ca in aceste mominte, guvernului de Vien'a, suaturi mai bune, nu se poteau da.

In cestiunea orientului se aréta ca diplomat'a franca a indemnata pre Sultanulu a pregatit reforme atatu pentru musulmani catu si pentru crestini. Scimus cumca la Constantinopole s'au intemplatu schimbari ministeriale in sensu liberalu. Deci avemu se acceptam resulitatele indemnitarilor francesci, la cari in aceste mominte consentiesce si Rusia. —

Parlamentulu confederatiunei nemtiesci de medianopte, prin o patenta prusasca e conchiamatu pentru diu'a de 24 fauru, la Berolinu.

ALBINA.

Prenumeratunile se fac la toti dd. corespondenti a-i nostri, si d'adreptul la Redactuna Josefovadt. Langegasse Nr. 43, unde sunt a se adresu si corespondintele, ce privesc Redactuna, administratiunea seu speditura care vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cel anonime nu se vor publica.

Pentru anuntie si alte comunicatii de interes privat — se respunde cate 7 cr. de linie, repetirile se fac cu pretu scadiu. Pretul timbrului cate 30 cr. pentru una data, se antedupa.

Denumirea ministeriului ungurescu

e cu dreptu cuventu obiectulu discusiunilor de tota dilele intre romanii ingri-giti pentru esistint'a natiunalitatii loru.

Nemica n'am avutu neci odata mai pretiosu, mai stimatu, de catu natiunalitatia nostra. Era fratii magiari, conlocutorii, compatriotii nostri, neci candu nu ni-au atacatu ceva proprietate cu mai multa amaretiune pentru noi, de catu sentiemintele natiunalitatii nostre proprie.

Acestu atacu si-ajunse culmea sub guvernarea ministeriului ungurescu din Buda-Pesta la anii 1848 si 1849. Nu se multiamiau a ne fi declaratu prin lege de magiari, pre noi, pre parintii si pre fii nostri, ci pretindeau a-si introduce limb'a loru si la altariulu besericei romane, ca astfelui — presupunu — se nu scimu cere de la bunulu Ddieu elibera-re natiunalitatii nostre de apesarile nedrepte. — Dar Ddieu asculta rogatiu-nile nostre si in limb'a romana, desi ne-oficiala dupa parerile fratilor magiari, si ne scapa de acelui periclu ce ni se intentiună din partea ministrului ungurescu de cultu si invetiamentu.

Situatiunea de astazi, prim insintia-re ministeriului ungurescu seu magiaru semena pre bine celeia din 1848; in catu neci astazi, casu atunci, n'avemu veru unu articolu de lege care se ni recunosc si garante esistint'a natiunala; era fratii magiari propaga si astazi casu atunci, tendintiele loru de magiarisare.

Acesta caracteristice principali ale situatiunei actuale sunt identice cu cele din anii de trista memoria. Si de aci, prin o deducere pre naturala, vedemu nascandu-se temerea romanilor ca pentru natiunalitatea nostra se vor renoi suferintele din trecutu.

Daca am cercu se delaturam cu totulu acesta temere, am primi a supra-ne sarcin'a ce nimene e in stare a o portá. Recunoscem deci cumca ea, in catu e pentru tendintiele conlocutorilor nostri manifestate pana acum'a, si-are dreptulu a esiste.

Dar natiunalitatea nostra nu depinde in modu absolutu de la ministeriulu ungurescu, ea si-are radecin'a si radie-mulu in noi insine, in poterea nostra morală ce vom sci opune intentiunilor nefavorabile noa.

Si daca fratii magiari cu intentiunile loru ni se vor areta totu cei de la 1848, noi cu poterea nostra morală suntemu in anulu 1867.

Se privim deci cestiunea natiunalitatii nostre nu numai din punctul de vedere alu intentiunilor magiare, ci mai multu considerandu stadiulu desvolta-mentului natiunale la care am ajunsu.

Se tragemu o paralela intre numerulu intieligintei nostre de la 1848 si celu de astazi, intre cultura de atunci si astazi, se aducemu in vedere multe alte cercustantie cari acu pledeza pentru noi, — si din aceste ne vom convinge ca a-venmu cause intemeiate a scadu din teme-rea nostra.

Dar increderea in poterea nostra propria presupune o buna disciplina, numai sub regimulu acestuia avemu cuventu a-i cere resultate, la din contra veri-ce potere se imparte, reduce, apoi despare. Eca aci caus'a pentru care nu precepemu de ce unii domni, cu spaim'a in spate, recomenda felu de felu de proce-dure, apte mai multu a escu diferintie la intentiuni si procedure, de catu a ni le concentră tota acele intr'unu senguru programu.

Avemu pre ablegatii nostri intruniti la dieta. Scimu ca ascurarea natiunalitatii li e o dorintia asi de mare si santa casu noa. Vedemu pasii ce-i facu in asta privintia. Deci se privim cu incredere deplina, caici mandatarii nostri nesmin-titu nu ni vor da alta direptiune, de catu cea deima si corespondintoria a satis-face increderei cu care s'au inzestrat. — Se privim, nu in neaptititate ci in priveghiere, esprimendu-ne insine pare-riile in publicitate, judecandu despre tota, dar astfelu ca purure se simu gata a primi de a nostra si a ne supune acelei pro-ceduri, ce majoritatea corporatiunei re-presentantilor nostri o va gasi cumca convine intereselor unei natiuni care se bucura de consintint'a demnitatii sale.

Aduca apoi venitoriu a supra capului nostru evinemintele cari, cate si cum i place. Daca ne vor gasi in ordine, la disciplina, nu ele ne vor direge pre noi, ci din contra. Era faptoriu ordinei i-avemu: avemu corporatiunea repre-sentantilor nostri capace a constata o pro-cedura buna, — si ne avemu pre noi insine, atata lume romanescu, care tota va senti in sine poterea morală a observa numai acea procedura, recera chiar si abnegatiuni ori sacrificie.

Si candu astfelu noi cu totii ne vom misca ca unu senguru individu, intrebui: se va poti ore ca cei ce ne vor vedea se denegi in fat'a imposantiei miscamentu-lui nostru, se denegi esistint'a nostra natiunala?

Toam'a pre candu incheiamu ni-vinu sciri din tota partile ca intieligint'a natiunala pretotindene, dar mai vertosu in Pesta, lucra seriosu la stabilirea unui program de portare fatia cu acceptat'a situatiune noa, despre care nu mai e indoiela ca s'a croit u si se va inaugura catu mai curundu. Desbaterile in asta privintia ducergu barbesce, dar nu sunt incheiate, neci ca scimu daca resul-tatulu va fi destinat a se publica prin foile publice, seu numai prin epistole confidentiali, precum adeca vor fi cercu-stantie. Totu astfelu procedu si alte partite in imperiu, cari nu purure si-publica resultatele desbaterilor.

Conferint'a nemtilor, si conferint'a slavilor.

Alalta ieri barbatii de statu si able-gatii nemti se intrunira erasi pentru a stabili unu program comun de actiune, dar fiindu ca nemti — precum scimu — compunu doua partite, centralist'a si au-tonomist'a, centralistii nu concesera au-

tonomistilor, autonomistii nu centralisti, astfelu conferint'a se imprascia fora de resultat favorabile pentru nemti cari acu esperiara ca daca in conferintele de mai nainte s'au potutu face decisiuni unanime, acest'a s'au intemplatu numai pentru ca atunci era vorba de o-pusetiune fatia cu politic'a lui Belcredi, si numai la acesta opusetiune au consentit ambele partite. —

Mai norocosi fura slavii ori federalistii cu conferint'a loru ce o avura ieri (vineri) aici in Vien'a. Partecipara la 25 de membri, intre cari din Boem'a: principii Carolu si Adolfu Schwarzen-berg si Georgiu Lobkowitz, contii Thun si Clam-Martinitz, Dr. Rieger s. a. Din Moravi'a: principele Salm-Reifferscheid, conte Belcredi s. a. Din Tirolu: conte Brandis. Din Carniolia Dr. Toman, Costa, Gariboldi s. a. Dintre poloni: contii Potocki, Wodzicki, cav. Grocholski s. a.

Fiindu ca la aceasta conferintia luaru buna parte si slovenii, despre cari scimu ca sunt federalisti natiunali, considerandu si referintele acestei partite, ea e menita a ne interesu mai multu.

Conferint'a se incep la 10 ore de-maneti si tienu pana la 4 dupa mediodi, Obiectulu desbaterilor fu: politic'a ce federalistii din cõce de Lait'a o vor ob-servu fatia cu d. Beust.

In asta privintia se stabili o contie-legere deplina, dar resultatulu si desba-terile nu se vor publica, pentru ca nu cumva cele latte partite se vina in puse-tiunea a pregatit pedecele.

De la Pesta e aici ablegatulu serbu generalulu Stratimiroviciu, care numai privatim comunică cu membrii conferintei, de ora ce numitulu obiectu alu desbaterilor nu atinge interesele popóralor din provincie diumetati resaritene a imperiului. Elu spéra ca representan-tii natiunalitatilor din Ungaria si-vor poti acmoda politic'a amesuratul resul-tatului conferintiei federalistilor.

Stratimiroviciu intielegandu aici ca obiectulu desbaterilor nu atinge interesele natiunalitatilor nemagiere din Un-garia, telegrafă acest'a la Pesta, ca se nu vina romanii si serbii cari se pregeatau pentru acesta conferintia.

Cernauti, 13 fauru 1867.

(xx) Sun in stare a continuat reportulu meu despre cele latte alegeri dietali. In Visi-nitii a reesitu unu tieranu rutenu cu numele Cusinir. — La Zastavna altu tieranu rutenu a nume Traci. — In tienutulu Sucevei se aliese Croitoriu, tieranu romanu. — Orasulu Radautiloru aliese pre nemtiulu Trom-pe-teur, c. r. adjunctu la tribunalu. — Orasulu Suciva' ni dede de ablegatul dietalu pe baronulu Alessandru Petru federalistulu celu mare. — Orasulu Siretu aliese pre nemtiulu Pompe c. r. consiliariu la tribunalulu provin-ciale. Tienutulu Siretului aliese pre unu pol-onu, cu numele Voinaroviciu, fostu c. r. pretor, si fostu membru in comitetulu dietalu.

— Alegerile la Cotimani dedere pe pretorulu de acolo, polonulu Procopoviciu. Camer'a comerciala aliese pe presiedintele seu Alth, nemti protestantu, germanistu ma-

re; si pre-advocatulu ovreescu Dr. Fechner fostu membru alu comitetului tierei.

Deci acesti ablegati, adaugendu-se catra ceia pre cari i-am insiratu in corespondintia mea de mai nainte, facu numerulu de 27, éra cu episcopulu care are votu virilu sunt 28, prin urmare mai lipseescu inca döua alegeri spre a completá numerulu de 30, care este defiptu pentru diet'a nostra.

Sciu că nu te va multiamí resultatulu alegerilor, si totusi pentru noi e mare triumfu; neci odata nu s'a acceptat resultatu atat'a de bunu, avemu se multiamimu sörtei că ni-a datu macar sperantia de a poté formá odata, döra in 50 de ani, o majoritate in dieta.

Dupa informatiunile mai detaiate voiu se diu acum'a astfelu: Pe 7 voturi ne potem sprigini todeun'a, la casuri mai putienu insemnatórie 10, caci ni se pare că S. Sa archimandritul Bendella se va elatiná, asisdere Lupulu inchinandu-se acest'a catra Petrino. Iliutu inca se cam clatina candu si candu, insemnata omului acestui e că in dieta mai sunt alesi inca si alti 5 tierani, cari — precum s'au intemplatu si in prim'a sessiune — se dau lesne condusi de Iliutu, si partit'a care l'are pre elu, vine in majoritate.

Petrino are 6 voturi cari vor fi mortisii cu elu. Daca eventualminte ar cascigá pre Iliutu, ar ave 11, lipsindu numai 5 a formá majoritate.

Andrioviciu s'au alesu cu forte mare greutate. Schönbach a reesitu in urmarea puncilor dui eppu Hackmann trimise preotilor din tienutulu Homorei ca se lucre pentru elu. Lumea vre se scie si do donuri:

Sbira a cadiutu, asisdere Ciupercoviciu secretariu la tribunalulu criminalu, romanu bunu.

In diet'a de mai nainte erau numai 4 tierani, acum'a s'au alesu 6, totu prin factiunile partitei lui Petrino, care ne-au impededcatu mai multu altintre am fi reesitu in majoritate.

Aradu, 12 februaru n.

Suntemu in ajunulu reorganisarii constiutuionali a tierii, si totusi fratii magiari, pe cari ursita i-au suiu in carulu lui Joie, si cari din fericire ori nefericire au pusu man'a pe frenele guvernarii, in locu de a indulc cele latte popóra nemagiarc, de-a face partasi la guvern, mana carut'a catra abisulu in care in crederea va trebu se se tufunde.

E de mirare că fratii magiari si astadi numai acole intentiuni le considera de patriotic, cari pledéza caus'a magiarisarii din crescutu pana iu talpe; numai accia sunt buni, sunt drepti in ochii loru, cari ieu pinteni si uniform'a sinorata, strigandu in gura mare că e magiaru nascutu in Magiar'a, se nutresce si traieste cu pane, apa, tutunu, pipa si camisiu ungurescu, si alte espeptoriuni stravagante de feliculu acestor'a.

In asta tiéra, ce au fostu comunasi pentru care s'a versatu din fie care generatiune, din fie care nationalitate cu tote ocaziunile riuri de sange, — in care a locuitu romanulu si pre timpi candu magiarulu era inca in locurile neulte ale legánului omenime in Asi'a, — in care Corvinii au sorbatu triumfe loru pentru că au scapat'o de pagani, — aici romanulu care si-iubescu natiunea sa, e gata a sacrificá pentru ea, e batjocoritu de bujtogateu, omu cu intentiuni rele, centralistu ce mirósa a Vien'a, Schmerlingianu si ce mai sciu ce; pre candu unii retaciti aici din tote partile, cari de la resipice Ierusalimului nu si-au potutu astă inca locu stabilu, pentru că-si schimba rapede moravurile si se magiariséza, sunt vediuti, stimati, aperati in causele loru.

Deci dupa atate suferintic grele, esperiintie triste, rogari neconsiderate, ar fi cu cale ca se ne interesam mai multu de publicitate, catu mai multi se iee cuventulu pentru a ne consultá că ce pasi trebuie se intreprindemu ca se ajungem asecurarea venitoriu nationalitatii nostre mai vertosu in Ungari'a, unde romanii au fostu si sunt mai apesati

A asceptá resultatulu legalatiunei din Pest'a, si pana atunci a privi la viitoriu cu indiferentismu, ar insemna — dupa experintiele trecutului — a asceptá ascutirea toporului menit u vatemá nationalitatea nostra. Avuramu ocaziuni a ne convinge destulu despre intentiile fratilor magiari catra noi. La incepulum dietei 1865, candidati magiari de ablegati, in programele loru ni spuneau că multiamirea nationalitatilor o dorescu mai ferbinte, ni spuneau acest'a intr'o multime de fruse pre incan-

tatorie in catu cei creduli lesne s'ar fi pututu seduce a intrebă că de ce folosu se mai alegem si remani? dar multiamita judecatii descepte a romanului, că nu s'a lasatu a fi orbitu de acele cercustantie fatiarite, intre puscature si aruncari in riulu Crisul de lange Tinca elu a reesitu invingatoriu in Bihor, contra protestelor se verificara ablegati din Aradu, contra aruncarei cu pietre si-au salvatu onórea nationala in Temisiu, in locurile nöue de alegeri, arondate in 1865 numai pentru că alegatorilor neromani nu li-au placutu clim'a celor vechi. Zarandulu a reesitu, Carasiulu se vaeta neincetatu; Torontalulu la 1865 perdu si unic'a flore ce resarise in 1861.

Daca vom crede orbisiu in dieta, unde avemu garantia că ea nu va dă nisice legi ca cele din 1840 art. VI si cele din 1848, aducendu limb'a magiara si in trebile besericesci, o despusetiune de care altintre pretotii nostri sciura a se scuturá, afara de doi din P. r. cari si astadi stradau documentu in limb'a magiara, dreptu recunoscintia pentru complimentul „derék, jó magyar érzelmi óhítú oláh popák.”

Deci ca se scapămu de atat'a incertitudine rogămu pe dd. ablegati romani cari petrecu pe a casa, se grabescala locul unde i-a trimisu natiunea, se lucre, si se nu pregete din candu in candu a luá pena in publicitate, pentru a molcomi spiritele cele ingrigite ale mandantilor, se nu pregeto a spune parerca loru si despre pasii ce döra s'ar recere a intreprinde la col'a laltu saptorul alu legalatiunei, la monarcu.

Viena in 15 februaru 1866.

Punemu in vedere onoratului nostru publicu unu actu de cea mai mare insemnata, adeca operatulu ce in buna contielegero s'a combinatu si stavoritu din partea dloru deputati romani si serbi de la diet'a ungarésca in caus'a nationalitatilor si limbelor patriei.

Dupa dorintia ce ni se areta mai de undi prin unu domnu corespondinte alu nostru, adaugem la fie care paragrafu intre parentesce si cu litore mai merunta totu acel'a-si §. cum a fostu elu proiectatu de subcomisiunca celoru patru barbati de ineredere, seu unde cutare paragrafu s'a primitu neschimbatu, seu cu pucina modificatiune, necesaria observatiune in acesta privintia.

Urditoriu primariu alu acestui proiectu a fostu dlu deputatu Babesiu, l'a compusu mai antaiu in limb'a nemtieasca, totu in acest'a staverindu-se elu si in conferintele comune; mai avem inse se adaugem, că dlu Dr. Hodosiul l'a lucratu pe romania, dlu Dr. Miletits pe serbia, era dlu deputatu Georgiu Ioanoviciu l'a lucratu in limb'a magiara, in care se si subserise elu in conferint'a de luni'a trenta de catra toti dnii deputati serbi si romani, cati erau de facia. In decursulu dileloru trecute se mai subseise de mai multi si dintre cei ce erau absinti. In catu pentru actulu subserierei ni se promitu de altintrele lamuriri speciale si interesante, pre cari la tempulu seu le vom publica. — Operatele amintite suna:

Proiectu de lege.

pentru regalarea si asecurarea nationalitatilor si limbelor in Ungaria.

Despusestiune fundamentală. *)

§. 1. In Ungari'a urmatóriile popóra istorice a le tieriei, precum: *magiarii, romanii, serbii, slovacii, rusinii si nemtii*, se recunoscu de natiuni remnicolari egalu indrepatatite, si egalitatea loru politica in privintia nationalitatii si a limbei, in intrulu intregitatei teritoriali si a unitatei politice de statu, se asecura si garantéza prin lege fundamentală.

Fie care natiune este in dreptu de a-si folosi standardulu propriu natiunale ca expresiune esteriore a nationalitatii sale; cu ocaziunea de serbari publice si pe edificiele publice inse — pe langa standardulu coronei.

(In elaboratulu celoru patru barbati de credere §-ul 1 suna asié: „In Ungari'a urmatóriile popóra istorice ale tieriei, precum: magiarii, romanii, serbii, slovacii, nemtii si rusi-

nii, se recunoscu prin lege fundamente de natiuni remnicolari, egala indrepatatite cu nationalitate politica si limba asemenea indrepatatite.

Astfelu standardulu nationalu, colorile nationali si portulu nationalu ca expresiune esteriore a nationalitatilor si limbelor singulare se staveresce *principiulu de pluralitatea numerica a sujetelor*; si arondarea comitatelor si distripetelelor, precum si ce'a a cercurilor de alegere se ordina a se face astiforma, in catu acele se constee daca nu curatul, dar in mare seu in cea mai mare parte din un'a si aceeaasi nationalitate a tieriei.)

Principiu.

§. 2. Pentru determinarea, regula-re si representarea corespondintoria in sfer'a publica a nationalitatilor si limbelor singulare se staveresce *principiulu de pluralitatea numerica a sujetelor*; si arondarea comitatelor si distripetelelor, precum si ce'a a cercurilor de alegere se ordina a se face astiforma, in catu acele se constee daca nu curatul, dar in mare seu in cea mai mare parte din un'a si aceeaasi nationalitate a tieriei.

Realisarea practica a arendarei se va regulá prin o lege speciale. Pentru elaborarea unui astfelu de proiectu de lege, pe bas'a de eruiri indestitutioare se va esmitre o comisiune remnicolare constatatoriu din tote nationalitatile tieriei in asemenea proportiune, care in sesiunea cea mai de aproape a dietei va ave a-si substerne operatulu seu.

(In elaboratulu celoru patru acestu §. e totu asié, numai catu in acel'a arondarea se constide si asupra cercurilor aministrative.) —

Aplicarea generale in diosu.

§. 3. In comunele orasienesci si satesci, precum si in comitate si respective distripete, nationalitatea poporatiunei in majoritate, daca atare majoritate se afla, seu prin arondarea ordinata ar devéní absoluta, altintre a majoritatei relative — este *nationalitatea publica* in tenu-tulu respectivu, si limb'a aceleiasi majoritat este *limb'a oficiosa* atatul a representantiei politice seu politico-administrative, catu si a antistielor si a tote deregatoriele publice de acolo, presupunendu că acea majoritate se tiene de un'a greare careva dintre cele siese natiuni remnicolari.

In acele comune si comitate, resp. distripete miste, unde pe langa astfelu de majoritate preponderante ar mai fi inca un'a greare careva dintre cele siese natiuni, care in numeru si insemnata s'ar apropiá de aceea, acolo membrii de representantia ai acelei nationalitatii au dreptulu a pretinde, ca mai alesu in partile unde locuindu este in preponderantia limb'a ei natiunale se se folosesc ca a döu'a limb'a oficiosa.

Individilor ce se tienu de celealte natiuni remnicolari li sta in dreptu a se folosi de limb'a loru propria in adunarile de representantia.

Comunele a le caror'a majoritate natiunale nu se tiene de careva dintre cele siese natiuni remnicolare, potu se se folosesc de limb'a loru propria in trebile interne comunali, dar limb'a publica oficiosa pentru astfelu de comunitati este limb'a comitatului si respective distric-tului. —

In elaboratulu celoru patru acestu §. suna asié:

„In comunele orasienesci satesci, precum si in cercuri, comitate si respective distripete, nationalitatea majoritatii respectivei poporatiuni, in catu acesta majoritate este degădu, seu prin arondarea ordinata ar devéní absoluta, altintre cea relativă, este: *nationalitatea publica* in tenu-tulu respectivu, si limb'a aceleiasi majoritat este *limb'a oficiosa* atatul a representantiei politice seu politico-administrative, catu si a tote deregatoriele publice de acolo, presupunendu că acea majoritate se tiene de un'a greare careva dintre cele siese natiuni, ale tieriei. Daca acestu casu nu este, atunci membrii politicamente indrepatati ai unui astfelu de locu natiunii tenu, cu luare in consideratiune a ele-

mentului ce acolo seu in celu mai deaproape tinutu predominante, au dreptu a-si determina un'a dintre cele siese nationalitatii ale tieriei, de nationalitate publica, si limb'a acesteia de limb'a oficiosa.

Particularii acelora minoritatii, cari se tienu de alta natiune regnicolare, au dreptulu nemarginitu a se folosi de limb'a loru natiunale in adunarile representantilor.)

Aplicarea in susu.

§. 4. Fie-care natiune remnicolare are se fie in destulu representata in cas'a de susu a dietei, precum si la regimul si la tote dicasteriele centrali si la tribunale suprême; de asemenea in fruntea comitatelor si respective districtelor, si peste totu in tote demnitatile si oficiale ale caror'a remplasare depinde de la corona si respective de la poterea executiva.

Limb'a acelei natiuni remnicolare, carea forméza majoritatea in tiéra, e limb'a oficiosa in aceste corporatiuni; in despartiaminte si senate in se, si in specie la tote trebile concepute in alta limb'a, pertraptarea se poate, era resolvirea trebuie se se faca in aceea-si limb'a, si reprezentantii natiunilor in minoritate au dreptulu in dieta a se folosi de limb'a propria natiunale. —

(In elaboratulu celoru patru acestu §. a mai avut döue puncte, anume clu s'anceputu cu urmatorul punctu:

„Fie-care natiune regnicolare, care in consiliul coronei nu e representata degădu prin unu ministru cu portfolio, pentru sustinerea intercelor propriamente natiunali va fi reprezentata acolo prin unu membru luat din sinulu ei.“

Apoi dupa punctul de mai susu atinsu, carele in elaboratulu celoru patru a fostu alu doilea, a urmatu urmatóri'a despusetiune:

„Acesti membri ai unei fie-caroi natiuni au caracterulu de insasi propria natiunitate, in specie membrii de o natiune regnicolare in sine reprezentati in corpulu legislativ pe propria natiunitate, era cu membrii celora latte natiuni impreuna, reprezinta tiér'a.“ —

Aplicarea speciale in diosu.

§. 5. Legile tieriei, apoi ordinatiunile, emisele si transcrierile guvernului si ale autoritatilor centrali de statu de ori si ce specie, trebe a se comunică si respective a se publică pentru tote natiuni remnicolare, si in specie cu municipiile pe langa testulu originalu si in limb'a propria natiunale respective in limb'a oficiosa a acelor'a in testu de asemenea autenticu. Daca intre aceste döue teste s'ar escă dubietate, decide testulu primariu. —

(Acestu §. e din cuventu in cuventu identicu.)

Aplicarea speciale in susu si in laturi.

§. 6. Representantile, magistraturele si capii comitatelor si respective distripetelelor si a comunelor orasienesci, apoi tribunalele urbane si de comitatul seu distripetu si de cercu, precum si tote oficurile inferiore, corespundu in susu cu autoritatile superioare in limb'a loru propria oficiosa, si (cu exceptiunea casurilor din §. 5.) primescu resolvirile, impunerile seu ori ce alte comunicari numai in aceasta limbă.

Totu asiá in limb'a propria oficiosa corespundu intre sine autoritatile de aceea-si categoriile seu coordinate, daca au un'a si aceea-si limb'a oficiosa, ér daca nu, atunci pe langa testulu originalu alu limb'a proprie, se folosesce limb'a oficiosa a autoritatilor centrali de tiéra.

Totu acesta se observa si in privintia comunitatilor satesci si a antistielor loru, daca limb'a loru oficiosa e recunoscuta in comitatul seu distripetu de limb'a populara; in casu contrariu astfelu de

*) Cuprinsulu in scurtu alu fie carui paragrafu noi le premitemu fie carui paragrafu de dupa proiectulu nemtieスク — pentru orientarea mai lesne a etitorilor, dar avem se observam, că acela din testulu magiaru, ce se va substerne dietei, s'au stersu.

comune au a se folosi in comunicatiunea externa de o limba dintre cele usitate in comitatul.

(In operatulu celor patru acestu §. intrat'a a diferit, in catu punctul din urma a lipsit, era comunele satesci cu antistientelor au foste cuprinse in punctul primu, de o potrivita cu comunele orasienesci.) —

Limb'a oficielor in causele parteculatorilor.

§. 7. In trebile particularilor se staversc regula, ca partile se potu folosi de limb'a loru propria la oficiuri si judecetie si ca aceste facu pertraptarile si dau decisiunile in limb'a partilor. Daca in cause litigiose partile-su de doue diferte limbe usitate in cerculu respektivu de oficiu, atunci li stă in voia fiecarei-a de a se folosi de limb'a propria; dar pertraptarea oficioasa si decisiunile au a urmă in limb'a actorelui. Daca limb'a unui particulariu nu e usitata in cerculu respektivu de oficiu, atunci i stă in dreptu a se folosi séu de limb'a contrariului, daca acesta e usitata, séu de limb'a oficiului, séu de ce'a a autoritatilor centrali de tiéra. Daca o parte stă din mai multi individi de diferte natiunalitati, atunci au cu totii de a-si alege un'a din limbele usitate in cerculu respektivu, si in catu la acesta nu s'ar poté invoi, au de a se folosi de limb'a oficiului.

In cause penali cercetarile si tóte pertraptarile au a curge in limb'a inculpatului si in acesta-si limba se facu sentintele si tóte ori-ce alte decisiuni, presupunendu ca limb'a inculpatului e usitata in cerculu respektivu alu judetului, altintre in acea limba de tiéra usitata acolo, care inculpatulu dupa declararea sa propria o pricepe mai bine. In casu candu inculpatii fiindu mai multi, ar fi de diferte natiunalitati, atunci acei cari sunt de vre-o limba usitata acolo, se asculta si se pertraptéza cu ei in acesta limba; era in privint'a celor a caror'a limba nu e usitata acolo, pe langa aplicarea de interpreti, se folosesc limb'a oficiului, sentint'a inse este de a se comunicá in limb'a loru propria.

Conformu acestoru despusestiuni se purcede si la ascultarea de martori.

(Acestu §. s'a stilisatu cu totulu altfel, de catu ce se află in operatulu celor patru, unde elu era si mai speciale, dar in mai tóte despusestiuni consuntorii.)

Egalitatea natiunale pe terenul cultului si instructiunei peste totu.

§. 8. Instructiunea natiunale cu scopu de cultura si prosperitatea comuna, se dechiară de chiamare publica a statului; dreptu aceea inaintarea ei se despusne atatu prin poterile proprii ale fiesce-carei natiuni, catu si prin ajutorare propotionata din mediile statu.

De aci fie-care natiune remnicolare pentru ajungerea acestui scopu are dreptulu de a se intrunii in totalitatea sa séu in parte, a fundá scóle si institute, societati si reunioni pentru cultur'a materiale si spirituale, pentru sciintie si literatura, pentru arte si economia, a crea fonduri si fundatiuni si cu aceste a dispune liberu prin organe proprii. In specie, fie-care natiune remnicolare pentru scopulu instructiunei poporului si alu culturei si desvoltamentului natiunale in tóte direptionile de mai susu, are dreptulu de a se impreuna intr'unu corpu organicu, a se constitui si organizá intr'o adunare séu congresu natiunale, organulu unitatei sale natiunali, cu autorisarea, ca elu pentru scopurile de mai susu si cu santiunea si sub suprem'a inspecțiune a coronei se poate face aruncuri pe cei representati in

congresu, si interesulu propriu natiunitati si celu alu culturei si desvoltamentului natiunale se-lu apere si se-lu valideze prin representatiuni, propunerii, rogari si gravamine atatu inaintea tronului, catu si inaintea corpului legalitivu si inaintea regimului.

In acele ramuri de instructiune natiunale, cari atingu sfer'a confesiunei, organele natiunali si confesiunali in impreuna intielegere vor staveri modulu cum se se desbata si decida trebile de acésta natura in unulu si acel'a-si congresu, séu in adunari separate. —

(Acestu §. in operatulu celor 4 suna astă: „Instructiunea natiunale cu scopu de cultura si prosperitatea comuna, se dechiară de chiamare publica a statului. In conformitate cu acesta inaintarea ei se despune atatu prin mediile proprii ale unei si fiecare natiune, catu si prin asemene adjutorare din mediile statului.

De aci, fie care natiune regnicolare pentru ajungerea acestui scopu are dreptulu de a se intrunii in totalitatea sa séu in parte a formă asociatiuni publice séu reunioni private, a fundá totu feliulu de institute de invetiamentu si de cultura, a infinita fundatiuni, si peste totu pentru promovarea culturei si desvoltamentului natiunale in tóte ramurile si in tóto direptionile, a se constituí intr'o universitate natiunale, si in totu modulu a validită interesele proprie spiretuali si materiali.“)

In specie: in scólele populari, in institutile de invetiamentu si in comunicatiunile acestora si a le cultului.

§. 9. In tóte scólele populari, in tóte institutele de cultu si invetiamentu ale celor siese natiuni regnicolari, limb'a propria natiunale este limb'a instructiunei.

Institutele natiunali si respetive confesiunali de cultu si invetiamentu ale singuraticelor natiuni remnicolari pe langa conditiunea unui planu de invetiamentu in generalu consuntorii, se dechiară de dreptu si intru tóte egali cu asemenele institute publice de statu, si in tóte acele, unde se propune istor'a pragmatica a tierei, are a se propune si istor'a propria natiunale ca studiu oblegatu.

Comunitatile de cultu si cele scolari, autoritatatile si institutele, precum si tóte societatatile si reunioniile pentru scopurile atinse in §-ulu 8, au dreptulu, atatu in intrulu loru, catu si in comunicatiunea esterna cu altele si cu guvernulu si cu autoritatatile competinti, a se folosi de limb'a propria natiunale, si guvernulu si aceste autoritatati respundu si li dau rezolutiuni numai in acea-si limba.

(Acestu §. nu s'a schimbă de catu intregindu-se cu „conditiunea unui planu de invetiamentu in generalu consuntorii.“)

La universitate, la academiele de dreptu si la alte scóle de statu.

§. 10. La universitatea de tiéra pe langa catedrele de invetiatur'a limbii si literaturei a fie-care natiune remnicolare, au a se infinita catedre si pentru propunerea legilor patriei in limb'a loru natiunale, docentur'a fiindu libera in acele limbe inca si pentru ori-ce alte studie, si esamenele potendu-se face in ori-care din tre limbele de propunere.

Totu acesta se va observá si la academiele juridice de tiéra, dar numai cu considerare la natiunalitatile mai bine reprezentate in respetivele parti de tiéra. Nu altintre in scólele de mediuloc si superiori de statu séu in alte institute de invetiamentu ale statului, limb'a poportiunei in alu carei mediuloc se afla acele, cu considerarea si celor' alte elemente natiunali bine reprezentate acolo, se va introduce de limb'a a instructiunei. Era in mediulocul celor natiuni remnicolari unde astfel de institute lipsescu

ele au de a se infinita in numeru corespondiutori din mediile statului seu dupa impregiurari cu ajutoriu din partea acestui-a.

(Acestu §. s'a luau cu pucine schimbari stilistice — intregu din operatulu celor patru.)

Garantie.

§. 11. Dispusestiunile fundamentali ale acestei legi, in specie cele cuprinse in §§. 1 si 2, formează o parte integrante a constitutiunei.

(Acestu §. in operatulu celor patru sună: „Dispusestiunile fundamentali ale acestei legi formează o parte integrante a constitutiunei; ele se punu sub scutul diplomei de incoronare, si intr'o formula corespondientă au a fi suscepute in acc'asi.“)

Dispusestiunea executiva.

§. 12. Aceasta lege in dispusestiunile ale caror'a realizare nu depinde de la arondarea ordenata in §-ulu 2, are numai de catu, era in cele latte parti la tempulu seu a intrá in viétila, si tóte legile seu ordenatiunile anteriori contrarie acestei legi se dechiară de sterse.

(Acestu §. e identic.)

Protocolul

Siedintelor directiunei asociatiunei nationale Aradane pentru cultur'a poporului romanu, tienute in anulu 1866/7.

Siedinta I

tienuta in Aradu, in 20 januaru nou, 1867.

(Continuare.)

4) Cu privire la §. 1. din regulamentul acesti, facendu-se prin presidiu propanere pentru fiesarea terminelor de siedintie pe anulu acesta —

Determinat:

Siedintie ordinarie directiunale se se tienă cate odata pre luna, si adeca in Domineca a doua a fiesce-careia luni dupa calendariulu nou, la 3 ore dupa médiadi; carea ficsare de termine ale siedintelor, cu valóre pentru anulu 1866/7, se va face cunoscuta tuturor membrilor directiunali spre scire si acomodare.

5) Propunendu-totu prin presidiu necasci indrumari pe partea membrilor oficiali ai directiunei, —

s'a determinat:

Totu membrii oficiali, despre afacerile loru singuratice, la capetulu fiesce-careia luni socotite dupa calendariulu nou, se-si incheie protocolele ordinarale sale, si la fiesce-care terminu de siedintia ordinaria se reporteze in scrisu despre actele loru din lun'a trecută; prin care procedura afacerile directiunali se vor tiené in mai buna evidintia, si reporturile periodice vor dà usioretate la compunerca reportului generale in finea anului. — Care decisu normativu spre urmarire se va incunoscintia tuturor membrilor oficiali ai directiunei.

6) Presidiulu propune: ca in urmarea dispusestiunii de sub Nr. 28 alu protocolului ultimei adunari generale, se se publice concursu pentru deplinirea postului de notariu alu directiunei.

Determinat:

Pentru deplinirea atinsului postu notarialu la acesta directiune, pe langa comemorarea salariului semestralu, defiștu pe partea notariului in 300 fl. v. a. sub nr. 20 alu protocolului adunarii generale mai din urma, — numai de catu se va scrie si publica concursu pe calea foilor natiunale romane, avisandu-se doritorii de a ocupă postulu acesta: ca recursele sale pana la 1 martiu nou a. c. negresit u se le asterna aici, documentandu deodata: ca

aceia au desteritate in stilistic'a romana; sunt versati in literatura si cunosc manipularea trebilor de cancelaria.

7. Din cauza că agendele notariale cu prosperarea asociatiunei nostra, mai alesu de la ultim'a adunare generale se sporescu pe di ce merge, si imprimarea acelor'a pe viitoru potesces mai multa truda de la unu membru insarcinat si cu alte deprinderi oficiose — presidiulu propune ca si pana la definitiv'a deplinire a postului notarialu, notariul interimal Ioane Goldisiu, carele atatu pe tempulu indepartarii notariului din anulu trecutu, Dionisius Pasoutiu catu si de la resignarea aceluia, necontentu au portat acésta sarcina, se se acorde o remuneratiune cuviintiosa. Notariul Ioane Goldisiu inse abdice si mai departe de tóte remunerarea banala, si promite: că desf pe langa oficiulu seu, agendele notariale pretindu de la densulu pe di ce merge totu mai mare activitate, totusi va portá gratis acésta sarcina pana la definitiv'a deplinire a postului notarialu cu unu individu salarizat, si multiamese pentru recunoscintia in care pentru pucinu resultatu alu activitathei sale de pana acum astă la onora'a directiune remuneratiune indestatulore.

Determinat:

Dechiaratiunea acesta se ie la cunoascintia cu multiamare.

8) Sa cititu epistol'a Domnului Ioane Selagianu, Profesoru gimnasialu in Beiușu, carele ca membru nou-alesu in directiunea acesta salutandu colegiul directionalu, dechiară că e plecatu in totu timpulu a concurge si a conlucră in nesu spiritualu cu ceialalti membri ai directiunei pentru inaintarea scopului presifit de asociatiunea nostra, si dupa impregiurari se va arata si in persona la siedintie.

Determinat:

Se ie la cunoascintia placuta.

9) Fiindu directiunea sub Nr. 12 alu protocolului ultimei adunari generale autorisata a alege membri noui in asociatiune pe temeiulu dechiaratiunilor intrate, —

s'a determinat:

Notariului directiunalu se incredintidie, a găsi din listele intrate, si la timpulu seu a substerne aici unu conspectu, din care deosebi se se evéda subscritori, cari si pana acum au fostu membri in asociatiune, si érasi deosebi aceia, cari nefindu alesi in anii trecuti, de aci nante au a cadé sub alegere.

10) Dlu Protopopu alu Siriei, Georgiu Popescu ca colectante tramite siepte dechiaratiuni: anume de la Pav. Bradeanu, Petru Dirlea Ioan Niscu, Vasiliu Crisanu, Simeon Micu, Mihaiu Dragoiu si Florea Dirlea, toti locuitori in Galsi'a cari voiesc a fi membri asociatiunei.

Determinat:

In nesu numerului precedinte se predau notariatului pentru a le referi in categoriile respective.

11) Esactorulu asociatiunei, Dlu Florianu Varga, arata unu formulariu, dupa care s'ar poté educe in evidintia restantele de oferte pe partea asociatiunei.

Determinat:

Se aproba, si spesele litografarei trebuintioselor esemplare se asémna la preceptoratu.

12. Fiscalulu asociatiunei Dlu Michailu Besanu propune: ca pe partea asociatiunei se se ia alta localitate mai aproape, de óra-ce cea de acum pentru indepartare si pentru calea tinósa, nu e indemanateca de a se cercetá, precum s'ar dorí, atatu prin membrii din afara, catu si prin membrii directiunali, a caror'a absintia causata prin acésta impregiurare, de multe ori impedeaca tienerea siedintelor directiunale.

Determinat:

Propunerea se primește, si D. D. Michailu Besanu, Ioane Goldisiu si Teodoru Serbu, se insarcină, a abdice localitatea de acum, si a se ingrijí pentru alt'a mai acomodata, avandu despre cele facute a reportá la directiune.

13. Cu privire la urgint'a corespondintelor, ce sunt de a se face din siedint'a de astazi,

s'a determinat:

Pentru autenticarea acestui protocolu membrii de facia se poftescu a se adună aici în 23 ianuarie, la 6 ore și.

Cu aceste, desbaterile și protocolul s'au încheiat.

Semnatu ca mai sus.

Protocolul acesta, afara de subscrizii mai fiindu inca de facia D. D. membrii direcționali: Florianu Varga, Ioane Popoviciu Deșeanu, Emanuil Misiciu, Mihailu Besanu, Teodora Serbu și Paulu Dragă, s'au octit si autenticat. Aradu 23 ianuarie 1867.

Președinte: Mirone Romanu m/p, directorul secundar. Ioane Goldisiu m/p, notariu.

Romania.

Cetimur în „Trumpetă Carpatilor” de la 29 ian. v. din camera:

Cu deschiderea discussiunii generale, după multe stăruințe, după critică raportului comisiunii bugetare, la bugetul Cultelor și Instrucțiunii publice, d. Bolliac a tinut un discurs prin care a cerut imbunătățirea sortii clerului, reinfintarea cassei centrale unde se adune totă veniturile monastirilor, atât ale celor disidențiale ca și ale celor lalte, cum și reinfintarea eforiei scărlelor, demonstrând că, pre catu timp instructiunea publică va fi în mană guvernului, carte nu se va investi în tierra oricăre milioane să aradă în buget.

Adunarea acum se ocupă cu cercetarea bugetului Cultelor și Instrucțiunii publice.

Se observă, de la unu timp incoate, că d. Cogălniciu cu d. Ionu Bratianu se totu misere si se totu tinu unul după altul.

D. General Telu s'a proclamat ieri de deputatu alu adunarii legiuitoré.

Citimur în diariul Moldova de la 28 ale curentei:

„Alalta-eri, cu ocazie venirii Marici Sale Principelui Domnitoru s'a petrecutu d'inaintea frontului garnizoanei de Iasi unu faptu care va face, suntem siguri, asupra lecto-rilor nostri o trista impresiune. Capulu comandamentului de Iasi, Colonelu Cornescu, pentru o gresita evoluție din partea unu escadrone de Lancieri, apostrofandu cu violentia pre Locotenentele-Colonelu de Lancieri Donici, si importatul de furia i-a si datu o lovitura cu latulu sabiei, si in urma a rupt'o de fuga. D. Donici, petrunsu de o justa indignatiune, s'au luat după d. Cornescu si ajungendu-lu i-a inapoiat cu profusione prin latulu sabii sale lovitură ce primise. Ne vom abtine de a face vre o apreciatiune asupra acestui faptu; opinionea va judeca, care din acesti doi oficiari su-periori este culpabile.”

Francia.

In 14 fauru, Imperatul Napoleon deschise sesiunea corporilor legelative cu urmatorul cuventu de tronu:

„Domni senatori! Domni deputati! De la ultim'a sesiune a DVostre so intemplare eviniminte grele in Europa. Desi ele suprinsera lumea prin iutimea si prin insemnetatea rezultatelor lor, totusi se pare după prevederea imperatului (Napoleon I.) că spre nefericire trebuie se se intimplă. Imperatul Napoleon dise de pe St. Elena: unul dintre cele mai mari cugete ale mele a fostu aglomerarea si concentrarea acelor popore geografice, pre cari revolutiunile si politica le-a despartit si imbucatatu. Aceasta impreunare va urmă mai curendu s'au mai tardi prin poterea faptelor; impulsul spre acesta este datu si cu nu credu, că după decaderea mea si după perirea sistemelui mele in Europa ar fi posibil altu echilibru mare, de catu uniunea si confederatiunea poporilor mari.

Straformarile ce se facura in Itali'a si Germania pregatescu realizarea acestui programu mare de unire a statelor Europei intr'o unica confederatiune.

Aspectul inordinarilor ce le facura na-tunile vecine spre a-si adună membrii impre-siati de atate sute de ani, nu potu nepacui o tiéra ca a nostra ale careia parti sunt nedespar-tibili legate un'a de alt'a, formandu unu corpu omogenu nedisolvabilu.

Noi am privit cu nepartialitate lupta ce se incinse dincolo de Renu. Fata cu acestu con-

flictu tiér'a au atestatu cu vóce tare dorint'a ei, că se retiene de la amestecu. Nu numai că am implinitu acesta pofta, dară mi-am datu si tota ustană ca se urgesu incheierea pacii. Eu nu am inarmat nici unu ostas, nu am pusu in miscare nici unu regimentu, si totusi vócea Franciei a avutu influența destulă ca pre invincatoriu se-lu opresă naintea portilor Vienei.

Intovenirea noastră medilocii impacare in-tre poterile beligerante, care impacare, lasandu Prusiei resultatul incercarii, sustină integritatea teritoriului Austriei — exceptiunandu o provinție — si completă nependint'a italiană prin cederea Venetiei.

Actiunea noastră deci se adeveră că doresce depredatea si impacatiunea.

Francia nu radică armă, pentru că on-rea ei nu era ingagiata si pentru că promisiile a ramenă strinsu neutrala.

In alta parte a pamentului eram siliti a ni cauta refugiu la potere, spre a ajutoră planșorilor juste, si incercaramu se reinfin-tiamu unu imperiu de odinecă.

Resultatele favorabile ce le aveam la in-ceputu fusera pericolitate prin conlucrarea vitriga a cercustantelor.

Idea ce conduse speditiunea messicana, era mare. A regeneră unu popor, a straplantă acolo ideele ordinci si ale progresului, a deschide piata mare comercialui nostru, si ca urma a speditiuni noastre se lasămu suvenirea de serviciile aduse civilisatiunii, acesta era scopul meu si alu DVostre.

Dara in diu'a in care mi se pară că ma-rimea sacrificiilor noastre pestrece interesele ce ne chiamasera de coa parte a oceanului, am ota-ritu din buna vointia a rechiamă corpulu nostru de armata. Regimulu statelor unite au intielesu, cumca o portare mai putinu pacica ar fi fostu in stare se lungescă ocupatiunea si se amarăscă relatiunile, ce cauta se remana amica-bile spre binele ambelor tieri.

In Oriente se naseura nelinișciri, potorile mari inse au astfelu de portare ca se medilo-căsca o stare, care ar multumī dorintiele legitime ale poporatiunilor crestine, ar aperă drepturile Sultanului si ar preve-ni incurcaturele adeverate si pericolose. In România indepliniram cu credintia conveniunca din 15 septembrie. Regimulu santului Parintu a intrat in stadiu nou; de sine statutoriu, se sustine cu poterea lui propria, prin veneratiunea ce capulu bisericii catolice o insu-fia tuturor'a si prin ingrijirea ce o esserchia regimulu italiano cu loialitate la granitile lui. De cumva inse conjuratiuni demagogice in cu-tezarea loru s'ar incercă a amenintă poterea lumăscă a sant. scaunu, atunci Europa, despre acesta nu me indoiescă, nu va lasă se se indeplinescă unu evenimentu, ce ar aruncă ne-paciuare asi de mare in biserica catolica.

Despre referintele mele cu poterile straine am numai cauza d'a fi impacatu. Relatiunile noastre cu Anglia din di in di suntu mai intime prin omogenitatea politice noastre si prin mul-timia relatiunilor noastre comerciale. Prusia cauta se incungiure totă, ce ar potă desceptă sensibilitatea nostra natională, si se inviosece cu noi in cestiunile principale europene.

Rusia, animata si de intențiuni pa-cice, este inclinata a nu-si desparti in Oriente politica ci de politica Franciei. Acesta sta cu imperiul Austriei, a caruia marime este neevi-table pentru echilibriul generalu. Unu tra-tat nou de comerciu a medilociu legaturi noue intre ambele poteri.

In fine, Spania si Itali'a sustienu cu noi intielegere sincera. Asădara, in referintele de prezinte nemica nu este ce ni-aru potă desceptă nepacuiure, si am firm'a convingere, că pa-cea nu se va conturbă.

Linisitul in prezinte si incredintu in ve-nitoriu, am cugetat cu a sositu momentulu ca se ni desvoltămu institutiunile. In fie-care anu mi aretat dorint'a DVostre de acesta; dară adeveratu convinsi, cumca propasirea se depil-nescă numai prin armonia poterilor, ati pusu in credere in mine, Vi multiamcescu pentru acea, ca se decidu despre momentulu in care asu-potă se tienu de posibila realizarea dorintelor DVostre.

Astădi, după cinci spre diece ani de pace si de bine, cari i multiamcău osteneleloru no-stre comune si devotatiunei profunde pentru institutiunile imperiului a DVostre, mi s'a pa-rutu că a sositu o'r'a se primiu mesurile lib-rale ce jaceau in cugetele senatului si in nisu-nicile corpului legalitoriu.

Corespundu deci acceptarii DVostre si, fară se pestrecu constituinea, Vi propunu legi, ce dă garantie nouă pentru libertatile politice. Natiunca ce face dreptatea nisuintelor mele, si care mai deunadi in Lotaringia devoedii miscatoric de alipire catre dinasti'a mea, se va folosi cu intielegiune de aceste legi noue. Cu dreptu cuventu findu geloză la pacea si bincle ei, va continua intru despretuirea utopielor pericolose si a atitiarilor de partite. Ce se atinge de D. Vostre, Domnii mei, a caror majoritate neotarita cu atat'a perseverantia mi sprigini euragiul meu in opulu celu greu, a guvernă unu popor, DVostre veti continua a fi eu mine priveghiatori creditiosi a intereseelor adeverate si a marimii tierii. Interesele ni opunu indetoriri ce noi vom sci se le indeplinim. Francia in strainitate este stimata, armă si-a aretat eroismulu seu, dară findu că relatiunile resboiului s'au schimbă, pre-tindu, totu ele, inmultirea poterii noastre de aperare, si noi avem se ne organizăm astfel, ca se finu nevatenabili. Proiectul de lege ce se luă in consideratiune cu cea mai mare ingrijire, usoră sarcina conscriptiunii in timpu de pace, oferă sa isvoră insemnate de ajutoriu in timpu de resboiu, imparte sarcinile in asemenea măsura preste toti si satisfac principiul de egalitate. Acestu proiectul de lege are insemnata de institutiune si, sum convinsu, va fi primitu cu patriotismu.

Influentia unei natiuni depinde de la numerul barbatilor ce-i potecinarmă. Nu uitati că statele din vecinete aducu cu multu mai grele sacrificie pentru constituinea buna a armiei lor, ele privesc la DVostre pentru că in virtutea decisiunilor DVostre se judece, daca influentia Franciei in lume se va mari să va scade. Se tienemu flamur'a nostra natiunală totu pre aceasi culme; acesta este medilocul celu mai securu pentru conservarea pacii, era acesta pace cauta s'o facem fertila linisindu miseră si inmultindu binele. Rani cumplite primiram in decursulu anului tre-cutu, esundari si epidemie devastara uncle comitate ale noastre. Binefararea usoră suferintelor individuale si de la DVostre se vor cere credite a reperă daunele cauzate proprietatii publice. Pre langa totă nefericirile in parte, progresul binelui comunu nu s'au impeditat. In restim-pulu periodei ultime finanziarie inmultira venitele directe cu 50 milioane si cele ale comer-ciului esternu cu mai multu de catu o miliardă. Im bunătățirea gradata a finantelor noastre cu-rendu va concede a dă indestulirea generala intereseelor economice si comerciale cari prin corcetarile oficiale ce se facu in totă partile imperiului se vor arefala lumina. Atunci in grigirea noastră va ave de scopu a reduce cutari dări ce apasa greu posesiunca, a elădi căile interne de navigatiune, porturile noastre, căile ferate si deosebitu căile vicinale, a medilocitorelor ne-inungiurabile pentru impartirea produtelor de campu.

DVostre inca din anulu trecutu suțetii ocupati cu legile despre instructiunea elemen-tara si despre asociatiunile cooperative. Nu me indoiescă, că DVostre veti primi otaririle ce ele contine; veti imbunătății relatiunile morale si materialo a tieranimei si a claselor lueratō-rie din cetatile noastre cele mari.

Asădării anu deschide orisontu nou medilocirilor si nisuintelor noastre. In acestu momentu avem de tema a formă moralulu public după prass'a institutiunilor liberale. Pa-na acum'a libertatea in Francia era numai tre-cătoria, pre acestu pamentu nu potea incolti, pentru că abusul urmă nesintitul usului si pentru că natiunea preferă a margini folosirea drepturilor sale, a suferi ca desordine in idei, si in fapte. Este demnul de DVostre si de mine a face folosire mai latita de principiile mari cari suntu glori'a Franciei.

Desvoltarea ei nu va influentiă, ca mai nainte, prestigiul necesar alu autoritatii.

Poterea astădi este fundata si patimile violente, unică pedecea la latirea libertatilor noastre, se vor perde in enormitatea droptului de sufragiu universale. Am deplina incredere in preceperea sanctoasă si in patriotismulu poporului, si intaritu prin droptulu ce l'am de la elu, intaritu prin conștiința mea care nu voiesc de catu binele, ve invită se plecati cu mine cu pasi securi pre calca civilisatiunii.

VARIETATI.

= Din Pecic'a-romana (cottulu Ara-dului) cu datul 10 fauru ni se scrie: In sér'a trecuta avuramu unu balu romanesca, despre care eu atat'a mai vertosu mi tinu de tectorinta a ve incunoscintia, cu catu acel'a au fostu asiā dicandu primulu, care au potutu desceptă mai in adinsu vieti'a sociala a romanilor a-cestui opidu. Dorere! letargia in care jacuram a provenit de la acci fi de romanu cari, in-dulciti de fratieta alienilor nostri uitască că au crescutu cu presure. Dar scuturandu-i de pre capulu nostru, adi ne bucurămu de o coinctegere atat'a de cordiala, in catu sperămu că ne vom potă sali ante iubitei nostri natiuni cu resultate imbucurătorie indată după incetarea lipsii urmate din inghiatirea si seceră din vîră trecuta. Cu ocazievena acesta me simtu in-datorat a dă multiamita publica in numele lipsitilor Speptabilului Domnul Pretor cercu-ale Alcs. Ciucăi, carele in sér'a balului deschi-se cu succesul cel mai bunu o lista de contri-buire spre bunulu lipsitilor opidului nostru, in care spept. sa oferă 5 fl. D. G. Constantino-viciu 1 fl. — Ant. Munkácsy 1 fl. — G. Stoico-viciu 50 cr. — Efremu Petroviciu 50 cr. — F. Crisanu 1 fl. — Petru Aconu 1 fl. — Mi-haila Tamasdanu 1 fl. — Maxa Cradigatu 1 fl. — Georgiu Petroviciu sen. 50 cr. — Iosifu Ca-raciuni 50 cr. — Danila Sabeu 1 fl. — Ioanu Lonceanu 40 cr. — Georgiu Stiopu 40 cr. — Davidu Stiopu 50 cr. — Tom'a Cruceanu 50 cr. — Georgiu Igrisanu 40 cr. — Georgiu Petroviciu jnn. 1 fl. — Chistianu 2 fl. — Demetru Tamasdanu 1 fl. — Nicolae Caracioni 1 fl. — Petru Cradigatu 50 cr. — Ioane Ardeleanu 50 cr. — Georgiu Ghebelesiu 50 cr. — Ars'a Barbu 50 cr. — Ioane Eftimiu 50 cr. — Ste-fanu Novacu 1 fl. — Braun 50 cr. — Böhm Ionu 50 cr. — si asiā au incurse la olalta 25 fl. 70 cr., pentru care oferte primăscă marimamiosi contribuitori multiamită cea mai ferbinte in numele coloru lipsiti.

Florianu Crisanu m. p.

= Pentru cei superioitori in Roma-nia. Dómna Aspasia B. G. Popoviciu a pri-mutu din Oradea-Marc insemiintarea de la Dn'a Maria Suciu că acolo nu mai putine de 23 de domne romane se gata a respunde la provocarea DSale pentru ajutorarea celor lipsiti in Roma-nia. De la Dsior'a Mari'a Romanu din Aradu a si primutu trei obiecte, ce se vor areta mai tardiv, candu sperămu a publica multe si eu-rundi.

Cursurile din 15 febr. 1867. n. sér'a.

(după aratare oficiale.)

	bani	marf.
Imprumutele de stat:		
Cele cu 5% in val. austr.....	57.20	57.40
" " contribuționali.....	90.75	91.25
" " nouă in argint.....	89.50	89.50
Cele in argint d. 1865 (in 500 franci).....	81.75	82. --
Cele natiunii cu 5% (jan.).....	71.20	71.40
" metalice cu 5%	61.30	61.50
" " maiu-nov.....	64. --	64.25
" " 4½%	54.25	54.50
" " 4¾%	47.75	48.25
" " 8%	36. --	36.50
Efecte de loteria:		
Sortile de stat din 1864.....	83.80	84. --
" " 1860/1 inceleintre.....	90.10	90.20
" " ¼ separata	93.25	93.75
" " 4% din 1854.....	79.75	80.25
" " dia 1839, ¼	145. --	145.50
" bancei de cred.	131.25	131.75
" societ. vapor. dunare	89.50	—
" imprum.princip. Easterhazy à 40 fl.	98. --	100. --
" " Salin à 30.50	30.50	31.50
" cont. Palffy à 26. --	26. --	27. --
" princ. Clary à 26. --	26. --	27. --
" cont. St. Genois à 24. --	24. --	25. --
" princ. Windischgrätz à 20. --	18. --	19. --
" cont. Waldstein à 21.50	21.50	22.50
" " Keglevich à 14. --	14. --	14.25
Obligatiuni deșarcinătoare de pament:		
Cele din Ungaria	73.50	73.50
" Banat		